

UZASADNIENIE

wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 maja 2018 roku

Pozwem z dnia 14 lipca 2017 r. (data prezentaty) powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na podstawie umowy cesji wierzytelności nabył od Z. M. wierzytelność przysługującą jej względem pozwanego na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie EWG nr 295/91, z tytułu opóźnienia lotu z dnia 14 sierpnia 2016 r. z P. do P. o numerze (...) realizowanego przez pozwanego przewoźnika (pozew – k. 2- 6).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, w I Wydziale Cywilnym nakazał pozwanemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłacić na rzecz powoda kwotę 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami oraz koszty procesu (nakaz zapłaty - k. 19).

W ramach sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej, wskazując, że powód nie wykazał faktu posiadania przez swojego poprzednika prawnego rezerwacji na opóźniony lot oraz wskazał, że przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 nie mają zastosowania dla osób podróżujących bezpłatnie, zaś powód nie wykazał faktu uiszczenia za przedmiotowy lot jakiegokolwiek zapłaty (sprzeciwu od nakazu - k. 25- 30).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. M. miała zaplanowany na dzień 14 sierpnia 2016 r. lot nr (...) na trasie z portu lotniczego w P. do portu lotniczego w P., realizowany przez pozwanego przewoźnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Lot ten uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad trzy godziny (okoliczności niekwestionowane przez strony, dowody: dokumenty podróży k. 11-12).

W dniu 31 marca 2017 r. podpis pod treścią umowy cesji wierzytelności numer (...) złożył A. M. (1) – prezes zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Z treści tego dokumentu wynika, że Z. M., oświadczyła, że w stosunku do linii lotniczej oznaczonej na bilecie stanowiącym załącznik do umowy, zwanej dalej „Dłużnikiem”, przysługuje jej wolna od praw osób trzecich i wad prawnych, mogąca być przedmiotem cesji, wierzytelność o zapłatę odszkodowania, że może przenieść tę wierzytelność na Cesjonariusza bez zgody Dłużnika oraz że posiadała potwierdzoną rezerwację na lot (...) oraz stawiała się na odprawę pasażerów we wcześniej uzgodnionym czasie. Zgodnie z § 2 Z. M. przelała na (...) sp. z o.o. wierzytelność z tytułu roszczenia o odszkodowanie z tytułu opóźnienia /odwołania lotu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr (WE) 261/2004. Za zbytą wierzytelność Z. M. miała otrzymać tytułem ceny nabycia kwotę zgodną z cennikiem i regulaminem portalu opoznionysamolot.pl, prowadzonego przez (...) sp. z o.o. Zapłata ceny miała nastąpić nie później niż w terminie 18 miesięcy od dnia zawarcia umowy Z. M. potwierdziła zawarcie umowy cesji w ramach pisma z dnia 21 kwietnia 2017 r. Oświadczenie zostało podpisane dodatkowo przez A. M. (2)- matkę Z. M. (dowody: potwierdzenie zawarcia umowy cesji k. 8, dokument umowy cesji k. 9).

Pismami z dnia 13 czerwca 2017 r. (wysłanymi w dniu 19 czerwca 2017 r.) powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawiadomił (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zawarciu z Z. M. umowy przelewu wierzytelności nr (...) z tytułu roszczenia o odszkodowanie za opóźnienie lotu nr (...) z dnia 14 sierpnia 2017 r. oraz wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 400 euro, w terminie 7 dni, na wskazany numer rachunku bankowego, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (dowody: przedsądowe wezwanie do zapłaty - k. 5- 6, zawiadomienie o zawarciu umowy cesji wierzytelności - k. 7, potwierdzenie nadania - k. 13).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów oraz ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności stanu faktycznego jako przyznane przez stronę przeciwną, Sąd na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, ponadto znajdują one potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach, co do wiarygodności których Sąd nie miał wątpliwości, ponieważ składają się na spójny, logiczny, korelujący ze sobą obraz stanu faktycznego poddany ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka A. M. (2) na okoliczności wskazane w piśmie procesowym z dnia 19 marca 2018 r. ze względu na to, że nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na brak legitymacji czynnej, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy zaznaczyć, że Sąd rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 1481 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Z uwagi na zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, który w ocenie Sądu należy uznać za wystarczający, oraz okoliczność, że żadna ze stron nie złożyła w pierwszym piśmie procesowym wniosku o przeprowadzenie rozprawy Sąd, mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych, uznał, że przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie jest konieczne.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie jednak z innych powodów, niż wskazane przez pozwanego w sprzeciwie. Umowa cesji, z której powód wywodził swoją legitymację, jest bezwzględnie nieważna. Należy podkreślić, że cedent Z. M. w dacie sporządzenia umowy cesji, tj. w dniu 31 marca 2017 r., nie była pełnoletnia i w związku miała jedynie ograniczoną zdolność do czynności prawnych (art. 12 k.c. oraz art. 15 k.c.). W myśl przepisu art. 17 k.c. zasadą jest, że do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Na gruncie przedmiotowego postępowania zgodę na zawarcie umowy cesji wyraziła A. M. (2)- matka Z. M.. Należy jednak wskazać na dyspozycję art. 101 § 3 k.r.o. który określa, że rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Co istotne, czynność materialnoprawna dokonana bez zgody, o której mowa w art. 101 § 3 k.r.o., jest czynnością bezwzględnie nieważną jako czynność sprzeczna z prawem (art. 58 § 1 k.c.). Zezwolenie nie może być udzielone ex post, a sama czynność nie może być konwalidowana (por. uchwała całej Izby Cywilnej SN z 24.06.1961 r., I CO 16/61, OSNCP 1963/9, poz. 187; postanowienie SN z 12.12.1997 r., III CKU 92/97, za: J. Gudowski, Kodeks rodzinny..., s. 368).

Przez czynności zwykłego zarządu należy rozumieć załatwianie przez rodziców bieżących spraw związanych ze zwykłym korzystaniem z przedmiotów wchodzących w skład majątku małoletniego, utrzymywanie ich w stanie niepogorszonym. Wszystko, co nie mieści się w tych granicach, należy do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu. Przy ocenie in concreto danej czynności prawnej i odpowiednim jej zakwalifikowaniu należy brać pod uwagę ekonomiczną wartość przysługującej z danego stosunku prawnego wierzytelności w kontekście

wielkości majątku małoletniego oraz oceny wartości wierzytelności w odniesieniu do ogólnie występujących w danym społeczeństwie stosunków majątkowych. W tym kontekście, w ocenie Sądu, zbycie prawa do dochodzenia odszkodowania w wysokości 400 euro należy uznać za czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu i wymagającą zezwolenia sądu opiekuńczego na jej dokonanie. W tym zakresie uwypuklić trzeba, że wierzytelność odszkodowawcza w wysokości 400 euro stanowi składnik majątku o znacznej wartości w stosunku do przeciętnego majątku dziecka w tym wieku co małoletnia powódka. Podkreślić należy, że w myśl Regulaminu „Warunki Umowy i korzystania z Serwisu (...)pl” pasażer opóźnionego lotu w przypadku uruchomienia drogi sądowej i późniejszym zasądzeniu odszkodowania na rzecz powoda, otrzyma kwotę 1 000 zł, stanowiącą jedynie około 60 % kwoty, którą mógłby uzyskać działając we własnym imieniu. W tym kontekście dokonanie czynności rozporządzającej w postaci zawarcia umowy cesji wiąże się z potencjalną utratą istotnej części omawianej wierzytelności na niekorzyść małoletniego i w związku z tym czynność prawna przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki w postaci zatwierdzenia czynności rozporządzającej dokonanej przez małoletnią, winno być poddane ocenie sądu opiekuńczego.

W świetle powyższego należało rozpatrzyć możliwość dochodzenia przez cesjonariusza przedmiotowego roszczenia, czyli posiadanie przez niego legitymacji czynnej. Zważyć należy, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. W odróżnieniu od zdolności sądowej i zdolności procesowej Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera definicji legalnej legitymacji procesowej. W nauce prawa postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się jednak na ogół, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualnie - konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Podmiotami posiadającymi legitymację procesową są np. podmioty posiadające interes prawny w ustaleniu istnienia albo nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, którego nie są podmiotem. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy. Przy tym w każdym postępowaniu sądowym rolą strony powodowej jest wykazanie uprawnienia do dochodzenia roszczenia, czemu powód w niniejszej sprawie nie sprostał. (zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny, z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa 253/15)

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.

S. P. I S.

Zarządzenie: Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi powoda.